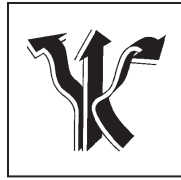

Міжрегіональна Академія управління персоналом
Українсько-Азербайджанський інститут соціальних наук
і самоврядування Г. А. Алієва
Міжнародна Кадрова Академія
ГО “Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління”
Всеукраїнська Академія наук публічного управління

МАУП

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 4

Матеріали

*Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Українське суспільство: контури інновацій”
м. Київ, МАУП, 30 березня 2017 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2017

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 2 від 22.02.17)*

Редакційна колегія:

*М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
В. І. Литвиненко, д-р юрид. наук, доц.;
Є. О. Романенко, д-р наук з держ. упр., проф.;
В. В. Рябцев, канд. техн. наук, доц.;
В. І. Цибух, канд. філос. наук, доц.*

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 4: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Українське суспільство:
контури інновацій”, 30 березня 2017 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова)
[та ін.]. — 2017. — 348 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних
конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модерніза-
ції України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто
цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модер-
нізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Карбовська Любов Олександрівна Формування маркетингової стратегії підприємства – перевізника вантажів.....	165
Кобржицький Всеволод В'ячеславович Оптимізація навчальних програм і планів підготовки майбутніх менеджерів міжнародного туризму.....	168
Козакевич Ірина Олегівна Перспективи суспільно-політичного розвитку в Україні через призму франкфуртської критичної теорії	171
Козлова Алла Іванівна Напрями активізації інноваційної діяльності в Україні.....	174
Колпаков Виктор Михайлович Мышление как ведущий фактор инновационного развития украинского общества	177
Костюк Тетяна Олександрівна Алгоритм розв'язання системної політичної кризи задля побудови конкурентоспроможної соціально-політичної держави Україна	181
Кулієва Катерина Зіядівна Взаємозв'язок оцінки ефективності соціального управління і цінностей як методологічна проблема	183
Лисенко Сергій Олексійович Положення основних галузей права щодо інформаційної безпеки підприємств в Україні.....	186
Лісовська Юлія Петрівна Концепція превентивних заходів в системі інформаційної безпеки України: адміністративно-правовий аспект	189
Масловська Олена Миколаївна Історичні передумови становлення політичного консенсусу у процесі формування дієздатної моделі культури парламентської діяльності.....	192
Медвідь Федір Михайлович, Твердохліб Анатолій Іванович, Шевчук Поліна Олександрівна, Чорний Едуард Володимирович Місцевий суд як основна ланка системи судів загальної юрисдикції	195
Михайлюк Інна Володимирівна Порівняльний аналіз результатів сформованості діалогічної компетентності майбутніх психологів.....	198
Міхатуліна Олена Миколаївна, Селевич Тетяна Олександрівна Юридична відповідальність за порушення прав на винахід	202
Нельга Тетяна Олександрівна Творчість у вільний час: праця чи самореалізація?	205
Нич Тамара Володимирівна Соціальний діалог як інноваційний ресурс розвитку суспільства	207
Новальська Надія Іванівна Ключові показники діяльності як інструмент узгодження цілей та оцінки результативності функціонування підприємства.....	209
Ольшанська Олена Петрівна, Мороз-Ольшанська Надія Володимирівна Соціокультурне значення сучасних масових видовищ в Україні	212

ПЕРСПЕКТИВИ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ФРАНКФУРТСЬКОЇ КРИТИЧНОЇ ТЕОРІЇ

Події 2013–2014 рр. спонукали поборників демократії, свободи й верховенства права в Україні виявили неабияку здатність до самоорганізації, стійкість і відважність. Події на центральному Майдані країни вразили людей у всьому світі. Втім успіх демократичного прориву зіштовхнувся з російською військовою, економічною, пропагандистською агресією, яка серйозно ускладнила становище в країні, але й мобілізувала людей на захист європейських сподівань і цілісності України. Ці події підкріпили головну національну ідею — суттєво оновити економіку України, досягти швидкого суспільно-політичного зростання. суспільно-політичного зростання. Соціально-політична криза, яку спостерігаємо сьогодні, є кризою зростання, що частково підриває суспільну довіру до влади. Водночас саме радикальна програма економічного розвитку, суспільно-політичної консолідації, лібералізації, європейської інтеграції, передусім, означає взаємну довіру і відповідальність кожного члена суспільства. Радикальні теорії тут, як ніколи актуальні, втім з історії політичної думки відомо, що радикалізм може набувати різних ідеологічних обрамлень, форм і виявів. Одним із таких яскравих прикладів видається ліворадикальна теорія Франкфуртської школи, про ідеї і досвід якої і йтиметься у цій статті. У цьому контексті вбачаємо важливе теоретичне і практичне завдання — осмислити окремі історичні витоки та сутність лівої ідеї, а також її прийнятність (підтримку чи критику) для сучасного соціально-політичного розвитку.

Перспективи суспільно-політичного розвитку як такого склали важливу частину наукового доробку представників і послідовників Франкфуртської школи. Окремі з них досі залишаються актуальними, інші — можуть слугувати основою для подальших теоретичних чи прикладних досліджень. Вагому частину міркувань щодо майбутнього становлять судження мислителів відносно молоді та її ролі у соціально-політичному поступі. Окреслена проблематика наближує актуальність надбань критичної теорії до сучасних суспільно-політичних реалій незалежної України. У періоди військових протистоянь, радикальних змін типу соціально-економічного співжиття, політичного режиму, молодь по-особливому реагує на такі трансформації. Вона рішуче піддає радикальній переоцінці традиції, звичаї, цінності та прагнення старших поколінь. Позиції молодих людей у період трансформації українського суспільства коливаються між крайніми полюсами. Водночас докорінний злам соціальних структур перехідного періоду відгукується у молодіжному середовищі складними наслідками невдоволення, розчарування, недовірою до політико-владних структур, що може бути небезпечно використане екстремістськими силами.

Показово, що ці питання у історичний ретроспективі є повторюваними, а політико-філософська спадщина теоретиків Франкфуртської школи слугує тому підтвердженням. Зокрема, Л. Левенталь, ділячись власним досвідом спілкування зі

студентством, відмічає, що молодь вирізняється нетерплячістю й нерідко помилково очікує оволодіння деякою бездоганною формулою, встановленою раз і назавжди. Вчений підкреслює неможливість такого підходу та необхідність невпинного пошуку себе [2].

Дійсно, прихильникам та послідовникам вчення Франкфуртської школи надалося бути свідками й учасниками вирішальних загальносвітових зрушень у молодіжному русі. Зміна політичної карти світу, хвороби тоталітаризму, перехід до холодної війни, розпад диктаторських держав у Європі, реформування ринкової економіки, радикальні зрушення у молодіжному русі, загострення екологічних проблем, проблем наркоманії, розширення міграційних потоків — усі ці чинники стали вагомими для появи нових ідей мислителів та одночасно були певною мірою передбачені ними. Критична теорія постає як наслідок та рушій суспільно-політичних перетворень західного світу в цілому, а також його молодіжного середовища зокрема. Це вчення вкотре подає історичні аргументи та теоретичні обґрунтування на користь того, що саме молодь легко може поповнювати ряди екстремістських організацій. Відтак завданням державної молодіжної політики мусить бути не лише жорсткий контроль діяльності молодих людей, але й формування привабливої і доступної демократичної альтернативи соціально-політичного розвитку.

У структурі ліворадикального вчення перспективи майбутнього мисляться як такі що вже сьогодні закладені у молодіжному середовищі, у сімейному зростанні, а також у історії народу, його минулому та сприйнятті цього минулого політиками, владою, пересічними громадянами. Слідом за Гегелівськими міркуваннями Г. Маркузе пише, що вирішальною є не та історія, яка пережита, але історія, яка пам'ятається. Одна зі центральних вимог Г. Маркузе, яка висувається ним до сучасної цивілізації, торкається того, що джерела непокори і бунту “висихають” у культурі як колективній пам'яті, в боротьбі забуття та історичної пам'яті [1]. Ця тема колективної пам'яті вказує, що історичність не можна зрозуміти з позицій турботи про індивідуальне існування, але потрібно шукати в тих комунікаціях і оповідальних наративах, які складають структуру нашого життєвого світу.

Приклад діяльності представників Франкфуртської школи і сьогодні може слугувати орієнтиром професійного розвитку, способом, як гуманітарію реалізувати себе в сучасному світі. Незважаючи на кризу гуманітарних наук, роль гуманітарної освіти в суспільстві залишається значимою, зокрема й коли говорити про бізнес-еліти та політичний клас. Фахівців з гуманітарною освітою (політологія, правознавство, філологія, культурологія, міжнародні відносини, історія, філософія, психологія та ін.), на відміну від інших, характеризує чуйність до цілісної динаміки сучасного суспільно-політичного розвитку, поступу цивілізації. Кожен новий виток у розвитку науки і техніки, просування інших галузей знання за своїми специфічними траєкторіями все більше наближують їх до гуманітарної проблематики, до метафізичних, соціальних, етичних, естетичних, правових, когнітивних та інших схожих питань.

Значною мірою творча спадщина Франкфуртської школи була спрямована на боротьбу за вільне і творче мислення, супроти адаптивності, консервативності, віри у незаперечні факти і готові істини. І сьогодні актуальним залишається завдання розвитку такого креативного мислення, експериментальності, інтелектуальних інновацій, створення нових понять, підходів, методологій, альтернативних моделей світоустрою тощо.

Особливості перехідного періоду суспільно-політичного розвитку, який досі переживає Україна, мають тотальний характер й охоплюють не лише політико-владну, а й економічну, соціальну, культурну сфери життя людини і соціуму. В українського

суспільства така ситуація динамічна, постійно змінюється, в ході чого нерідко радикально змінюються чи модифікуються форми участі людини, соціальної групи, інституту у політичних відносинах, процесах, розбудові спільних цінностей, орієнтацій тощо. Відповідно до нових історичних завдань і перспектив змінюється роль інтелектуалів у суспільно-політичному житті. Досвід діяльності Франкфуртської школи може слугувати певним прикладом спроб, помилок і досягнень, пошуку міждисциплінарних зв'язків, перетину транснаціональних кордонів на шляху утвердження авторитету наукового знання у суспільстві динамічних трансформацій.

Джерела

---

1. Marcuse H. Hegel's Ontology and the Theory of Historicity [Electronic resource] / Herbert Marcuse; Translator's Introduction / translated by Seyla Benhabib. — Massachusetts, London: The MIT Press, Cambridge, 1987. — Mode of access: http://monoskop.org/images/9/9e/Marcuse_Herbert_Hegels_Ontology_and_Theory_of_Historicity.pdf
2. Lowenthal L. On Sociology of Literature [Electronic resource] / Leo Lowenthal // Literature and Mass Culture. Communication in Society. — Volume 1. published by Transcation Books. — 1984. — Mode of access: <http://marxists.anu.edu.au/reference/archive/lowenthal/1948/literature.htm>
3. Reich Wilhelm Die Sexualität im Kulturkampf [Текст] // Wilhelm Reich, rev. Neuauflage: Die sexuelle Revolution, Europäische Verlagsanstalt, Frankfurt am Main 1966. — 149 s.
4. Єрмоленко В. А. Марення модерну: сюрреалізм, Вальтер Беньямін і паризький passage [Текст] / В. А. Єрмоленко // Філософська думка. — 2006. — № 6. — С. 43–60.
5. Habermas J. Between Facts & Norms [Text] / J. Habermas. — Polity Press, 1997. — 364 p.
6. Воляннюк О. Я. Суспільна пам'ять і політика: мистецтво можливого [Текст]: монографія / Ольга Воляннюк; Укр. ін-т нац. пам'яті. — К.: Пріоритети, 2013. — 169, [1] с.
7. Хабермас Ю. В поисках национальной идентичности. Философские и политические статьи [Текст] / Ю. Хабермас. — Донецьк: "Донбас", 1999. — 123 с.
8. Райх В. Психология масс и фашизм [Текст] / В. Райх. — М.: "Университетская книга", 1997. — 380 с.
9. Єрмоленко В. А. Марення модерну: сюрреалізм, Вальтер Беньямін і паризький passage [Текст] / В. А. Єрмоленко // Філософська думка. — 2006. — № 6. — С. 43–60.
10. Остапенко М. А. Політичний плюралізм: нестабільність демократії та пошуки соціальної рівноваги [Текст]: [Монографія] / М. А. Остапенко. — К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. — 350 с.